

ಅಲ್ಲಾ? ಬನ್ನಿ ಅಲ್ಲಿಗೇ. ಒಟ್ಟಿಗಿರೋದು ಬ್ಯಾಡಾಂತಾದ್ದೆ ಹತ್ತದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದ್ರಾಯ್ತುಪ್ಪಾ..'

ಅಳಿಯ ಉಲ್ಲಾ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿಬಿಟ್ಟರು ಶೀನಪ್ಪಯ್ಯ. ತಮ್ಮ ಬೆರಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚುಚ್ಚಲು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಅನಿಸಿರಬೇಕು. ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಶೀನಪ್ಪಯ್ಯ.

'ಹೇಳ್ತಲ್ಲನೋ? ಎರಡೆರಡು ಅಪಮೃತ್ಯು ನಡೆದಿರೋ ಮನೆಗೆ ಹುಡುಗಿನ ಕಳಿಸಿಕೊಡೋಕೆ ಹೆತ್ತ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಿಂಜರೀತಿದೆ. ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರೋಕೆ ನಿಂಗೇನು ಕಷ್ಟ? ಬಂದ್ಲೇ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಊರು, ಮನೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತೆ..'

'ನಂಗೇನು ಕಷ್ಟ?, ನಂಗೇನು ಕಷ್ಟ?' ತನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡ ರಾಮಚಂದ್ರ. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಅಮ್ಮ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರಳು. ಯಾರ್ಯಾರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೆಂದೇ ಚಂದ ಎನ್ನುವ ಅವಳ ನಂಬಿಕೆ ತನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಆಗಿ, ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡರೂ ಇವರ ಹಂಗಲ್ಲಿ ತಾನೇನು ಬೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು, ಮನೆ ಮಾರಿ ಹಾಕಿದರೆ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ದುಡ್ಡು ತನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟಾಯ್ತು. ಇವನ ಯೋಚನೆ ಓಡುತ್ತಿರುವ ದಿಕ್ಕು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಂತೆ ಹೇಳಿದರು ಶೀನಪ್ಪಯ್ಯ.

'ಅಷ್ಟೂ ಬೇಕೊಂತಾದ್ದೆ ಇಲ್ಲೇ ಸುತ್ತಮುತ್ತಾ ಎರಡೆಕರೆ ತೋಟ ತಗಂಡಾಯ್ತುಪ್ಪಾ. ನಮ್ಮ ಹಂಗಲ್ಲಿ ದಿನಿ ಅಂತ ನಿಂಗ ಅನ್ನೋದೂ ಇಲ್ಲ..'

'ಹಂಗಾಕೆ ಅನ್ನುತ್ತೆ? ನಾವು ಯಾರೋ ಕಂಡೋರು ಅಂತ ಇವನಾಕೆ ಅಂದೋಬೇಕು? ಇಲ್ಲಿರೋ ಆಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ಮತ್ತಾರಿಗೆ? ಇವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ..' ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿದರು ಅತ್ತೆ.

'ಆಯ್ತುಪ್ಪಾ, ಯಾವ್ದೂ ಬ್ಯಾಡ. ಒಟ್ಟಿಗಿರೋಕೆ ಆಗೋದೇ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಕಾಲ ಬಂದ್ರೆ ಹತ್ತ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆ ಮಾಡ್ಕಂಡು ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇರಿ. ಅದಕ್ಕೇನು ಅಭ್ಯಂತ ಇಲ್ಲಲ್ಲ?' ಮತ್ತೊಂದು ಆಯ್ಕೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಳಿಯನ ಮುಖ ನೋಡಿದರು ಶೀನಪ್ಪಯ್ಯ.

'ಹೂಂ ಅನೀ..' ಅನ್ನುವಂತೆ ಆರ್ತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವನತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದಾಳೆ ನಾಗಶ್ರೀ. ಒಮ್ಮೆಲೇ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಅನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಕೊನೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಹೇಗಾದರೂ ತನ್ನನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಬೇಕೆಂದೇ ವಿನಾ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವಂತಾದ್ದಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ತಾನು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟೆ ಅಂದರೆ ನಂತರ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆ. ಇದ್ದೂರಲ್ಲೇ ಮಗಳು ಬೇರೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಇವರಿಗೆ ಹಿತವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಾಗೊಮ್ಮೆ ಬೇರೆ ಮನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಹೆಸರಿಗೆ. ನಾಗಶ್ರೀಯ ಬಿಡಾರ ಇಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಅಹಂ ಕೆಣಕಿದಂತಾಯ್ತು. ನಾನೇ ಯಾಕೆ ಬಗ್ಗಬೇಕು? ನಾನೇ ಯಾಕೆ ಕೋಲೇಬಸವ ಆಗಬೇಕು? ಇವರು ಯಾಕೆ ಬಗ್ಗಬಾರದು? ಅಪಮೃತ್ಯುವಿನ ಕತೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೆದರಿಸಲು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಸಹಜವಾಗಿ ಸತ್ತವರೆಲ್ಲಾ ಅಂತರ್ಘಾತಕಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದು ಹೌದೇ ಆದರೆ ಅಂತಾ ಅತ್ಯುಪ್ಪ ಆತ್ಮಗಳು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವೆಷ್ಟಿದ್ದಾವೋ? ಅಣ್ಣ ಸತ್ತು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದುಹೋಯ್ತಲ್ಲ, ಒಂದು ದಿನ ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಿದೆಯೇ? ಬಂಗಾರದಂತಾ ಅಣ್ಣ ಸತ್ತ ಅಂದ ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಗೇತನ ಸಾಧಿಸುವಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಮಾಡುವಷ್ಟು ನೀಚನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆಯೇ? ಹಾಗೆಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರೀತಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆದಂತಲ್ಲವೇ?

ರಾಮಚಂದ್ರನ ಮನಸ್ಸು ಕಹಿ ಕಹಿಯಾಯ್ತು. ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳು ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಯಾರು? ಹೊತ್ತು, ಹೆತ್ತು ಸಾಕಿದ ತನ್ನ ಅಮ್ಮನಿಂತಾ ಇವರ ಹಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎಂದು ಇವರು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಇವರಿಗೆ ಇವರ ಊರು, ಇವರ ಮನೆ, ಇವರ ಪೂರ್ವಿಕರು ಮಾಡಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಆಸ್ತಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೆ ತನಗಾಕೆ ಅಲ್ಲ? ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ ಬೆವರು ಬಿಸಿದು ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ತನಗೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲವೇ? ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು, ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮನೆಗೆ ತನ್ನ ಭಾವಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಿಡಲು ಆ ಬಂಧ ಅಷ್ಟು ಸಡಿಲವಾದದ್ದೇ? ತನಗೇ ಹೀಗೆನಿಸುವಾಗ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಏನೆನಿಸಬಹುದು? ತನ್ನಮ್ಮನೂ ತನ್ನಿಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಬೆಳೆಸಿದವಳೇ. ಇವರು ಮಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರೀತಿ

ಹಿರಿದು, ತನ್ನಮ್ಮ ತನ್ನ ಮೇಲಿಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ಕಿರಿದು ಎಂದು ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅವಳ ಭಾವನೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ತಾನಂತಾ ಮಗ? ತನ್ನ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಯಾವ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೂ ಒಪ್ಪಿಯಾಳು ಅಮ್ಮ. ಆ ನಂಬಿಕೆ ತನಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಯಾಕೆ ಅವಳ ಕೈಕಾಲುಗಳಿಡಿಸಬೇಕು? ಕೊನೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ತಂದು ಒಗೆಯಬೇಕು? ತಮ್ಮ ಮನೆ ಎನ್ನುವುದು ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಒಂದು ಭದ್ರತೆಯ ಭಾವನೆ ಕೊಡುವ, ಸಮಾಧಾನಿಸುವ, ಸಂತೈಸುವ ಅಮ್ಮನ ಮಡಿಲಿನಂತಹಾ ತಂಪಿನ ನೆಲೆ. ಕಷ್ಟ ಬರಲಿ, ಸುಖವಿರಲಿ, ಸ್ವಂತಿಕೆಗೆ ಕುಂದು ಬರದಂತೆ ತಲೆಯತ್ತಿ ನಡೆಯಬಹುದಾದ ತಾಣ. ಆಕಾಶದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತೆ ನಾಗಶ್ರೀಯ ಮೇಲೆ ತಾನಿಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಷ್ಟು ಅವಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಿಸಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ತನ್ನತನವನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಬೇಕೇ? ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಬ್ಬನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ, ಅಮ್ಮ ನನ್ನ ಹೆಗಲಿಗೆ ಜೋತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಳಲ್ಲ? ಯಾರೋ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದಾದ ಒಂದು ಲೋಟ ಬಿಸಿ ಕಾಫಿಗಾಗಿ, ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನಮ್ಮ ಕಾದು ಕೂರಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಸಂದರ್ಭ ನೆನೆದು ಗಂಟಲ ಸೆರೆ ಉಬ್ಬಿ ಬಂತು ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ. ಹಾಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಂತೇನಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ನಮ್ಮನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರಾ. ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡ ರಾಮಚಂದ್ರ.

'ಏನು, ಭಾರೀ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀ? ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಕೆ ಏನುಂಟೋ ಮಾರಾಯಾ? ಇದೂ ನಿಂದೇ ಮನೆ ಅಲ್ಲಾ?' ಕೇಳಿದರು ಶೀನಪ್ಪಯ್ಯ.

'ನಂಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಟೈಂ ಬೇಕು..' ಮುಗುಮ್ಮಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ ರಾಮಚಂದ್ರ.

'ಆಯ್ತಾಯ್ತು, ಯೋಚನೆ ಮಾಡು. ಯಾರು ಬ್ಯಾಡ ಅಂದಿದ್ದು? ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ಬೇಕಾಗಿದ್ದೇಯಾ..' ಶೀನಪ್ಪಯ್ಯ ಮಾತು ಮುಗಿಯಿತೆಂಬಂತೆ ಕೂತಲ್ಲೆಂದ ಎದ್ದು ಅಂಗಕ್ಕಳಿದರು. ಇದುವರೆಗೆ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಕುರಿತು ಒಂದೂ ಮಾತಾಡದೆ ಬೆಲ್ಲ ಜಜ್ಜಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಕೂತಿದ್ದ ನಾಗಶ್ರೀ ಎದ್ದು ಬಂದು ಗಂಡನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಒಳಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಅಮ್ಮನ ಸೆರಗು ಹಿಡಿದು ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಹೋದಳು ಮಗಳು. ಮೈಮೇಲೆ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ, ಹಣೆಗೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ, ತಲೆ ಕಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಣೆಯಲು ಅಂಗದ ತುದಿಗೆ ಹೊರಟು ಸರೋಜಮ್ಮ. ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿ ಕಾಡಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಂತಾ ಅನುಭವ. ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವನು ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ನಾಗಶ್ರೀಯ ಬಾಣಂತನ ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ದೀರ್ಘವಾಗಬಹುದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದವನಿಗೆ ಎಣಿಸದಿದ್ದಂತಾ ಪಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಮಣಿಸಲು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ಮನೆ ಮಂದಿ. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಇನ್ನೊಂದೇನೋ ಯೋಚನೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿತು. ಹೀಗೂ ಇರಬಹುದಾ? ಮನುಷ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೂ ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇನೋ. ಮಗಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಯ್ತು. ಹೆಣ್ಣು, ಗಂಡು ಎಂದು ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾಯ್ತು. ಇನ್ನು ಅಳಿಯನ ಹಂಗು ತಮಗೇನಿಲ್ಲ. ಅವನು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಒಪ್ಪಿದರೂ ಒಂದೇ, ಬಿಟ್ಟರೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವ ಧೋರಣೆ ಇರಬಹುದೇ? ಛೇ, ಹುಚ್ಚುಕುದುರೆಯ ಹಾಗೆ ಮನಸ್ಸು ನೆಲೆದಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಾದರೇನಾಯ್ತು? ನಾಗಶ್ರೀಗೆ ಸಂಸಾರಸುಖ ಅನ್ನುವುದು ಬೇಡವೇ? ಅವಳನ್ನು ವಿರಾಗಿಣಿಯಂತೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿಸಲು ಹೆತ್ತ ಕರುಳು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆಯೇ? ಯಾವ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮನೇ ಆಗಲಿ, ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ.., ಆದರೂ.. ಮನುಷ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನ ಗತಿಯೇ ವಿಚಿತ್ರ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿಯೇ ಗಿರಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಚಿತ್ತ. ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ ಅಂದರೆ ಎಂತವರಿಗೂ ಪ್ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ತನ್ನತನವನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತಲೆಯಾಡಿಸುವ ಮುಗ್ಧತೆಗೋ, ಅತಿಯಾದ ನಂಬಿಕೆಗೋ, ಅತಿರೇಕದ ಪ್ರೀತಿಗೋ ಏನೆನ್ನಬೇಕು? ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಾಗಶ್ರೀಗೆ ಇಲ್ಲವೇ? ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲವೇ?